

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.

Nefrañkirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo
in
Upravništvo
se nahaja v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg št. 10.

Naročnina:
za celo leto . . . K 7 20
za pol leta 3 60
za četrt leta 1 80
Posamezna številka 30 v.

Štev. 12.

V Ljubljani, 15. junija 1919.

Leto XII.

Osrednje vodstvo Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo

sklicuje na nedeljo, 13. in ponedeljek, 14. julija

izreden občni zbor društva

in predlaga naslednji dnevni red:

1. Poročila: a) predsedništva, b) tajništva, c) upravništva in d) kontrole.
2. Organizacija in taktika.
3. Zaupništvo.
4. Naše ujedinjenje.
5. Volitev odbora in kontrolne komisije.
6. Raznoterosti.

Izredni občni zbor je potreben radi ureditve notranjih razmer društva.

Občni zbor se vrši dne 14. julija ob 19. uri; v nedeljo, 13. ob 8. uri zjutraj se vrši delegacijsko zborovanje v društveni dvorani cesarja Jožefa trg 10 v Ljubljani.

Pristop imajo le delegati.

Delegati se morajo izkazati z mandati, katere izdajajo krajevne skupine.

Vsaka krajevna skupina naj delegira najmanj po enega in največ po tri delegate.

Imena delegatov se ima naznaniti društvenemu tajništvu najdlje do 1. julija, t. i. Delegacijske stroške nosijo krajevne skupine.

Kdor želi prenočišče, naj to pravočasno sporoči.

Eventuelni predlogi naj se upošlejo najkasneje do 1. julija t. i., če hočejo predlagati, da pridejo na razpravo.

Za osrednji odbor:

Udovč Josip,
t. č. predsednik.

Kopač Josip,
tajnik.

Naš strokovni kongres.

O binokostnih praznikih (8. in 9. junija) se je v Ljubljani v hotelu Tivoli vršil prvi strokovni kongres delavstva v novi državi. Zastopane so bile vse stroke po 87. delegatih in poleg tega je bilo navzočih 58 gostov. Delegatje ujedinjenog sindiklanog pokreta so bili: ss. Blagoje Bračinac, Beograd, Slavko Kaurič, Ivan Sokol in J. Ovčariček iz Zagreba. Iz Zagreba so nadalje še dospeli ss. Šimon Kotur, Stjepan Bat, Vilim Haramina, iz Prage s. Tayerle. Tudi društvo zasebnih uradnikov in uradnic je poslalo dva zastopnika na ta kongres.

S. Mlinar je kot predsednik strokovne komisije otvoril kongres, najiskrejeje pozdravil delegate in goste, ki so prihiteli iz vseh strani, da se v tem zgodovinsko važnem trenutku pogovore in sklepajo o položaju in težnjah celokupnega delavstva. Nato je prečital protestno resolucijo proti pariški mirovni konferenci in proti razpustu bosanskih bratskih organizacij. Resolucijo, ki je priobčena na drugem mestu, je kongres soglasno sprejel. Nato je s. Mlinar prečital dnevni red ter predlagal predsedstvo, komisije za pregled mandatov, predlogov in za predlaganje članov strokovne komisije. Kongres je predlagane liste potrdil, nakar si je določil poslovnik. V predsedstvo so bili izvoljeni ss. Kopač, Sitar, Hlebš, Zorè, Gabrijel in Nachtigal. Nato so sledili pozdravni govori.

S. Kopač: V izredno čast si štejem, da morem predsedovati prvemu kongresu v tem važnem momentu, ko se pripravlja proletarijat na važno delo za svojo bodočnost. V tem trenutku pa ne smemo pozabiti na tiste sodruge, ki so položili temeljni kamen našemu strokovnemu gibanju. Spominja se na to Železnikarja, Grabloviča in cele vrste drugih sodrugov. Nadalje ss. Etbina Kristana in Zavrtnika, ki sta sedaj v daljni Ameriki.

S. Bračinac povdarja, da je prvič iz Belgrade pri nas ter pozdravlja kongres v imenu srbskega delavstva ter želi kongresu najlepši uspeh in da se napram združenemu kapitalizmu

tudi proletarijat združi v eno edinstveno organizacijo.

Nato so se pozdravili kongres ss. Kotur v imenu hrvatskih organizacij, Tayerle v imenu čehoslovaških organizacij, Kaurič, inž. Štebič za JSDS, Urañnik za konzumne organizacije, Dražil za izobraževalno društvo „Svoboda“.

K drugi točki dnevnega reda je s. Mlinar podal kratko, a precizno poročilo o našem delovanju ter povdarjal: Strokovno gibanje v prejšnji monarhiji je vsled vojne skoraj popolnoma zaspalo. Šele po Stürgkhovem padcu je pričelo zopet nekoliko živahnejše gibanje. Dobili smo zopet vsaj nekoliko svobode. Pravi napredek pa datira šele od poloma države sem. Doživeli smo na eni strani prevrat države, na drugi pa preobrat v srcih delavstva. Takoj po polomu je začela strokovna komisija delovati za orientacijo v organizacijah, zlasti v tej smeri, da se sorodne stroke združijo v skupni organizaciji. Načelo je, da se osnuje obratne organizacije. Razmišljati pa bo morala strokovna komisija tudi o tem, kako naj se orijentira na jug in na sever. Nato poda govornik pregled našega strokovnega gibanja od poloma države pa do 31. marca t. l. Osnovano se je dvanajst osrednjih društev, ki štejejo z omenjenim dnevno skupno 19.000 članov. Danes pa je razmerje že ugodnejše in bo še ugodnejše, ko bodo določene meje. V medznem vprašanju so strokovne organizacije zelo živahno delovale. V svrhu agitacije in medznega gibanja so priredile okolo štiristo shodov. Nedostajalo pa nam je časa, da bi v tej kratki dobi poglobili kulturno in organizacijsko delo. Poročilo vam kaže, da so se strokovne organizacije v tej kratki dobi bujno razvile. Čaka nas pa še ogromno delo, da dosežemo svoj cilj. Poročilo je bilo brez debate z odobravanjem sprejeto.

K tretji točki dnevnega reda: organizacija in taktika je s. Petejan izvajal med drugim sledeče: Iz poročila ste spoznali situacijo. Iz njega razvidite število članov in uspehe gibanja. Vidimo, da se je napravil v tem oziru velik korak naprej. Storilo pa se še ni vse in mnogo dela še treba opraviti. Treba je dela še z večjo vneto in silo, da bo organizacija dobra. Danes imamo 25.000 članov. Dve tretjini teh pa ne vedo zakaj so organizirani. Raditega smatram, da je ravno ta točka o organizaciji važna, da se razgovorimo o smeri in ureditvi strokovnega gibanja v bodočnosti. S. Mlinar vam je povedal, v kakem stanju smo se nahajali ob prevratu. Ločeni smo bili od tistih, ki so nas vodili skozi dvajset let. Sklenili smo, da hočemo takoj vpeljati osrednja društva za celo slovensko ozemlje. Izkušnja nas je učila, da čimbolj smo sklenjeni, tem večji so uspehi. Ustanovili smo torej obratne organizacije, to je: v enem podjetju eno organizacijo. Vse moderno strokovno gibanje stremi za tem, da se strnejo vse stroke, ki imajo skupen interes. Postavili smo se na stališče, da morajo tudi v Jugoslaviji stati organizacije na rezrdnem stališču na mednarodni podlagi. Proletarijat Jugoslavije je razdeljen na pet delov. Neobhodno potrebno je torej njega najtesnejše ujedinjenje. Po združitvi bo proletarijat sposobnejši voditi boj proti združenemu kapitalizmu. — Fluktualcija članov je še vse prevelika. To pa kaže, da so premalo zavedni. Treba je torej izobrazbe v vsakem oziru. Prej so se ustanovljale žolte organizacije, češ, da branijo narodnost. Zakaj pa še sedaj obstoje, ko imamo narodno enotno državo? Danes se vidi njih namen, vidi se, da so od kapitalistične družbe ustvarjene, da mečejo polena delavstvu pod nogo. Vidi se, da hočejo uničiti naše gibanje in preprečiti naš cilj. Ne zamerim jim, in ne čudim se jim, da ustvarjajo take organizacije, ker je to njih interes. Zamerim pa delavcem, ki tekajo za temi organizacijami in da jim pristopajo. Naša naloga je pripraviti jih, da tam zanje ni mesta. — Ne pozabite, da treba vcepiti zavest, da je strokovna orga-

nizacija del politične organizacije in s tem del stranke. Prepričani smo, da razredni boj prinese pravice delavstvu. Širimo torej izobrazbo v vsakem pogledu. Dolžnost strokovnih organizacij je izobraževati svoje člane. V lastni izobrazbi je naša rešitev.

O poročilu se je razvila živahna debata.

(Dalje prih.)

Združenje železničarskih organizacij v Češki republici.

V dneh 20. in 21. aprila so se vršila v Pragi VII. velepomembna pogajanja delgatov železniških nameščencev »Čehoslovaške republike«, katera naj bi dala smeri za nadaljno delovanje proletariata »krilatega kolesa« na podlagi razrednega boja. Organizacija nosi od tega dneva ponosno ime: »Unija železničarjev zametnaučv v Čehoslovaški republici«. 250 delegatov, ki so zastopali več kot 40.000 organiziranih članov, se je udeležilo teh pogajanj. Bila je tu trdna volja, ustvariti nepremagljivo socialistično organizacijo. Tukaj so prišle v veljavo besede poslanca sodruga Brodeckoga: »Naj še tako goreče ljubimo naše matere, žene in otroke, nič se ne more primerjati veličini in ljubezni do naše organizacije, kateri smo enkrat žrtvovali vse naše življenje. Ni je žrtve, katero ne bi železničar doprinesel svoji strokovni organizaciji, ker mu je jasno, da vse, še tako težko in trudapolno delo je samo njemu in njegovim svojcem v korist«. Razumemo, da je bila debata mestoma zelo burna — temveč, ker je »Zemska jednota« delala precejšnje ovire. Posebno je bil gospod Buřival precej glasen. Razprave so začele že 19. aprila ob 16. uri v predkonferenci, katero je otvoril sodrug Křiř. Le tu so izvolili, oziroma pripravili odbor, kateri je moral vse naslednje dva dneva pripraviti. Bilo bi preveč obširno, ako bi tu ves potek teh razprav hoteli opisati. Zadovolimo se s konstatacijo, da je prišlo do popolnega ujedinjenja. Od sedaj naprej ne more ena ali druga organizacija delati na svojo pest, ker so vse vezane na skupni centralni odbor. Zadeva posameznega društva je sedaj zadeva cele »Unije«. Kar je bilo torej desetletja nemogoče, je sedaj uresničeno in je ne bo sile, katera bi mogla z izgledom na uspeh kljubovati željam članov »Unije«, katere geslo je: »Eden za vse, vsi za enega!« Čestitamo češkim sodrugom železničarjem k temu uspehu, tukaj se niso zastonj trudili in njih trud bo prinašal bogati sad. Pripomnimo samo še to, da češki železničarji seveda niso jugoslovanski železničarji. Mi na jugu smo preveč zavedni, da bi se odvrnili s pota patriotizma in morda še celo obrnili hrbet nacionalni sodrgi, ki ob vsaki priliki zastopa kapitalistične interese. Ne, mi nismo tako neumni, da bi se vrgli v naročje nekakšni »Uniji«. Mi smo in ostanemo narodno zavedni — pa pika! (Opomba uredništva: Poročilo se je zakasnilo, ker smo šele sedaj dobili nekaj čeških časopisov, ki so že dalj časa izostajali).

Več socializma.

Ker je naša organizacija socialistična, naš cilj socializem, nam je pred vsem potrebno jasnosti zastran vsebine tega pojma. Dotakniti se hočemo v naslednjem vseh znakov, ki spadajo k opredelbi socializma v toliko, v kolikor je to neodpušno potrebno. Poznati načela socializma je za vsakega člana obvezno, potrebno pa tudi, če jih hoče razširjati, kar je vsakoga dolžnost. — Če je, kakor trdijo nekateri, socializma namen človeško družbo znivelirati, tedaj mora nižje sloje dvigniti, jih pomeščati, višje sloje pa na prav ta nivo zdemokratizirati: past bi moral razloček med glavnima skupinama. Poslednje bi se moralo tudi zgoditi, ako je socializem demokratična organizacija gospodarskega življenja, kar trdijo drugi. Razredni razloček bi pa tudi padel, ako spravimo produktivna sredstva v last vseh, kakor opredeljuje so-

cializem zopet drugi. Bernstein je o neki priliki celo trdil, da zanj socializem kot cilj ni nič, organizacija, pokret ali gibanje k socializmu pa vse. Recimo, da se je mož v glavnem prenaljal, dejansko je stvar vendar dobro označil. Prvič je organizacija zares za uresničenje socializma najvažnejša, drugič pa smo zavoljo cilja nadomestili sedanji družabni red sicer edini, needni pa še za stran kakovosti tega cilja in needni v načinu njega uveljavljati.

Pojem socializma bodemo dovolj dobro označili, če rečemo, da je pokret, osobito brezposestnih, v smeri podružabljenja produktivnih sredstev, tu je podružabljenja zemlje, kapitala in dela. Če razmišljamo v koliki meri ali kako naj to podružabljenje razrešimo ali uresničimo v čim najboljšo občno zadovoljstvo, tedaj smo se lotili socialnega vprašanja. To vprašanje spriču njegove važnosti rešujejo tudi na svoj način socializmu nasprotne družabne skupine. Vendar bode njega končna rešitev nedvomno prestala socializmu, ker se za pretežno večino ob socialnem vprašanju prizadetih da isto popolno rešiti samo potom podružabljenja zemlje, kapitala in dela. Iz smotrenega sodelovanja teh treh činiteljev se dado izvajati vsi človeški proizvodi, v kolikor niso čistega duševnega izvora. Vrhu tega daje zemlja rento, kapital obresti, delo pa mezdo.

Naravno torej, da sta renta in obresti blaga za posestnega, mezda kot nagrada za delo pa blagor brezposestnega.

S to ugotovitvijo pa že stopimo na teraso komunističnega manifesta, najbolj znanega socialističnega spisa, ki pozivlje vse brezposestne v organizacijo proti posestnim. — Iz spoštovanja do prvotne označbe imenujemo manifest še danes komunističen, dasi bi ga s popolnim opravičenjem prav tako lahko imenovali socialističen manifest. Zgodovinska razlaga za to je prav poučna.

Socializem do leta 1847., do postanka komunističnega manifesta, nikakor ni bil predmet prizadevanja brezposestnih, marveč propovedovali so ga ljudje, ki so tedanja meščansko družbo ostro napadale isto pozivali, naj iz dobrohotnosti vendar nakloni brezposestnim povoljnije življenje. Storili so to na podlagi vere, evangelija, modroslovja in često zgolj iz sočustva s trpečim delom človeštva.

V tem času je bil socializem naslovljen na posestne in mogotce, od njih uvidevnosti so pričakovali socialisti uresničenje bratstva in gospodarske enakosti. Anglež Owen je bil gotovo dobrodušen socialist, ker je hotel s pomočjo največjega tedanjega mračnjaka Metternich-a cele države socializirati. Ta socializem navadno utopističen (sanjav, brezpredmeten) imenovan, je govoril velikašem in jih vabil, da uvedejo socializem. Nedvomno se bistveno razločuje od modernega socialnega demokrata, ki govori k brezposestnim, in sicer izrazito samo k njim.

Naprednejše mišljenje je že v času utopističnega socializma to, da je naklonjenost posestnih v zadevi socializma gola domišljija, drugič, da so brezposestni v izvojevanju boljših odnošajev navezani zgolj na lastno moč. — Pripadniki tega naziranja so tvorili od leta 1836. najprej tajno, sicer široko razpredeno pa redko družbo. Imenovali so se komunisti v dokaz, da jih ni istovetiti s salonskimi socialisti. Prejeli so leta 1847. po Marxu in Engelsu sestavljen, taktiko in cilj vsebujoč program, komunističen manifest. Poslednji je danes, prestavljen v vseh jezikih, najbolj razširjen socialističen spis z neizčrpljivo vsebino in tvori v gotovih točkah neovrgljivo in zavoljo tega neomajno podlago socializmu. Pristaši teh nauk se imenujejo dandanes socialisti, v kolikor se pa kot politična stranka uveljavljajo, socialni demokratje. Oni tvorijo političen izraz razreda brezposestnih, t. j. socialno demokracijo. Radikalnejša struja socialnih demokratov se dandanes kakor je znano iz dnevnikov zopet nazivlje komunistična. V čem je razlika povedal bodem pozneje.

Razdelitev današnje družbe v dva razreda v buržoazijo (meščanstvo, posestne) in proletarijat (delavstvo, brezposestne) je kardinalna v komunističnem manifestu utemeljena točka. Zasebna last produktivnih sredstev in mezdnno delo pa sta očitna vzroka te delitve. Dokler obstoja prvo, obstajalo bode tudi drugo. Socializem ne trpi zasebne lasti današnjih oblik in ne meznega dela, njegov namen je odpraviti oboje. Nikdo pa naj ne razlaga krivo tega za socializem bistvenega načela. V tem pogledu je nagromadenih nebroj zmot, katerih glavno moram pojasniti. Zasebna last produktivnih sredstev je gotovo dopustna, dokler jih rabi dejansko lastnik sam. Kmetiča, ki svoj košček zem-

ljišča opravlja s svojim orodjem, mizarja, ki s svojim orodjem obdeluje svoj les, da krije potrebo svojo in če možno tudi drugih, kdo ju bode preganjal? Donos njiju dela zavisi od njihju spretnosti in delavnosti. Drugačna pa postane stvar, kadar je zemljišče kmeta obširnejše, obrat mizarja razsežnejša. Potrebno jima bode delavcev, ki naj za mezdo ustvarjajo dobiček lastnikoma. V tej vrsti produktivnosti je zaseben lastnik že odveč, njegov namen bode vsikdar iz nadvrednosti, ki jo ustvarjajo mezdni delavci, kopičiti nov kapital. Takšno produktivnost imenujemo kapitalističen način gospodarstva ali skratka kapitalizem. Za tako razvrstje gospodarstva se potegujejo posestni (buržoazija, kapitalisti, meščanstvo). Nasprotno se pa po modernem socialističnem naziranju združeni brezposestni (proletariat, delavstvo) z vedno večjo vneto obračajo proti družbi svojih izkoriščevalcev.

Gospodarski način ustvarja torej dva tabora, dva razreda človeške družbe, ki v spoznanju, da se razločujeta po nagibih, gojita vsak svoj interes. Iz tega neizogibno nastane ostro nasprotstvo, ki zopet rodi zavest utemeljene razlike in daje povod medsebojnemu sovraštvu — razrednemu boju. Poslednji je preizkušeno in priznано sredstvo stranke socializma, socialne demokracije, da doseže svoj cilj ter odpravi zasebno last, kolikor je v zvezi s profitarskim gospodarskim sistemom in ga nadomesti s podružabljenjem vsega, kar je dolej uspevalo ob izkoriščanju proletariata.

Jasnost in preglednost te razredne delitve tudi ne motijo več oni, ki sicer po svojih gospodarskih in življenjskih odnošajih spadajo v proletarijat, pa so še v svoji nerazodnosti zadovoljni, če se smejo ohraniti poleg gospodujočih. Potaplja v proletarijat se še krčevito obešajo na buržoazijo. Komunističen manifest jih imenuje reakcionarce (nazadnjake), ker ne najdejo za svoje gospodarsko napredovanje pravega tabora. »Buržoazija je zdravnik, pravnik, duhovna, pesnika, učenjaka spreminila v mezdne delavce«.

S svojimi nazori je Marx leta 1864. v Londonu prigodom ustanovitve mednarodne delavske asocijacije zmagal proti laškemu revolucionarcu Mazzini-ju. Razredno stališče je tudi že leto prej povdarjal v Nemčiji Lasalle. Na vseh mednarodnih kongresih od leta 1866.—1872. so ugibali o načelih Marxovega socializma (Marxizem). Razgovarjali so se o strmoglavljenju meščanstva, upostavljenju vlade proletariata, podružabljenju lastnine, odpravi razredov in meznega dela, Marxov spor z Bakuninom je pa »internacionalno« oslabil tako, da je razpala (1876.). Liebknecht, Bebel in Engels so, Marxov socializem z vneto razširjaje, združili tudi Lasallove delavske organizacije, ter jim dali leta 1891. v Erfurtu nov program, katerega preveva čisti Marxizem. Francoski socialisti so že leta 1880. v Havre-ju sprejeli program, ki odgovarja Marxizmu. Kongresi nove (II.) internacionale pričeniši z l. 1889. (Pariz) smatrajo Marxov socializem v jedru sprejet, niti ne razpravljajo več o njegovih načelih, marveč se lotijo vprašanja taktike, to je o načinih kako Marxova načila uresničiti. Posameznik ne more več biti član internacionale; člani so odslej naprej samo socialistične organizacije raznih narodov.

(Dalje prih.)

Narodno ali mednarodno?

Zadostno število železničarjev je še, ki ne umevajo pomen organizacije. Toliko so že prišli do spoznanja, da se je treba organizirati; kadar pa pride čas odločitve, ne vedo, kako in kam. Ni treba posebej pripomniti, da okupirajo pristaši različnih narodnih društev vsakega takoj, ki dobi službo pri železnici, da se pri njih organizira. Eden njih najprijubljenejših argumentov napram takim novincem je: Sedaj smo v narodni državi, zato moramo biti v narodnem društvu. To je že marsikaterega zapeljalo. Pametnejši so pa kmalu uvideli, da so bili varani. Hočemo torej še enkrat naslikati razloček med narodno in mednarodno organizacijo. Najprvo je tukaj vprašanje, ako so pod sedanjimi razmerami narodne organizacije potrebne? Odločno ne! Zakaj? Ker so narodne organizacije samo ovira zboljšanju položaja proletarcev. So privesek kapitalistične stranke, katera jih egoistično izrablja v svoje izkoriščevalne namene. Kapitalist potrebuje štafajo pri svojih paradah, potrebuje glasovnice pri volitvah, potrebuje denar narodno navdušenih revežev pri različnih narodnih veseljih, da se gotove protektorice — narodne dame — lahko z velikim zneskom v gotove dobrodelne (?) namene pred svetom pokažejo.

Svoje člane privabijo z nekakšnimi obljubami, katere po navadi ostanejo le obljube. Paralelno z nami prirejajo shode, okupirajo naše predloge in zahteve, potem pa — počakajo. Ako socialni demokratje kaj pridobe, so hitro pri telefonu in poročajo o »uspehu«. Neznano pa tudi ni, da zelo radi hodijo razbljati shode, ako čutijo, da se bo tam razpravljalo o enem ali drugem, kar bi delavcu olajšalo njegovo, itak že borno in stradanjsko polno življenje. V njih listih denuncirajo posameznike in cela društva, predlagajo preki sod, vislice in kar je še takih sredstev, da bi se iznebili nasprotnikov. Snujejo društva a la »Kralja Matjaža«, katerih člani in članice prisluškujejo po gostilnah in na ulicah, kaj se govori, »zločince« pa izdajajo vladni policiji. Njih narodnost je pa samo laž. So pač ljudje, ki znajo obračati plašče po vetru. Kdo se ne spominja, kako so bili pred vojno navdušeni za avstrijsko dinastijo? Videli smo, kako so različni sedanji narodni veljaki krivili hrčte pred vsakim avstrijskim »Gefreiterjem«, o cesarju samem še ne govorimo. Njih plazenje po trebuhu ne morejo zatajiti in tudi zatajili ne bodo, ker smo bili vedno na straži in vestno beležili vse to za prihodnost. Bo že prišel čas, ko jim bomo njih grehe naštel — naj se pripravijo! Ne zanimajo se pa za stvari, kadar pride delavec in jih opozori na te in one potrebe. So v principu za vse socialne prekucije, samo žep njih gospodarjev — kapitalistov — ne sme trpeti. Tako vam bodo radi dovolili, da nosite namesto belih rumene gumbe, tudi na kakšni drug način vas bodo našemili, ako to želite, le denarja ne zahtevajte. Sicer pa vedstva različnih narodnih društev že pazijo, da njih člani ne postanejo preveč objedni. Vsaj niso za to tukaj, da bi s spretnim manevrom prekrizali oči živjo kapitala proti proletarcu. Ne za to niso plačani. Kakor pa dan za dnevom vidimo, bo kmalu tiste igre konec. Ti slovenski železničar — trpin — bodi pripravljen, ker pri obračunu ti pripada ne mala uloga. Kmalu bodeš dobl v roko glasovnico. Ta naj bo bankovec, s katerim boš tisto izdajalstvo plačal. Ne pozabi tudi, od kod boš črpal svoje znanje. Šteti pri piščici, ne šteti pa pri časopisu in knjigi. Časopisje, katero samo denuncira in ščuva proti delavcu, ni za nas. Ne pozabi, da z vsakim vinarjem, katerega izdaš za nasprotni časopis, podpiraš stranko, katera te hoče uničiti, najmanj pa zaslužiti. Istotako bodi previden, kadar izbiraš knjigo. Čitati moraš! — Ker le to je tvoja rešitev iz verig, s katerimi si priklenjen. Čitaj pa samo časopis ali knjigo, ki te poučuje in izobražuje. Za delavca je samo delavsko časopisje!

S—k.

Začetek socializacije gospodarstva v Nemški Avstriji.

Gotovo je največja pridobitev svetovne vojne, kakor je bila strahotna, ta, da je zmagala vsepovsod ideja o socializaciji gospodarstva, ker je vojna kar najbolj očitno dokazala splošno škodljivost privatno kapitalističnega gospodarstva. Čez noč seveda ne bo mogoče uresničiti nikjer tega velikanskega načrta, tudi ne v onih državah, kjer so socialisti skoraj v večini, kakor n. pr. v Nemški Avstriji. Toda polagoma stopnjevaje od panoge do panoge produkcijskega sistema, bo izginjalo privatno podjetništvo, ž njim izkoriščanje delovnega ljudstva in ogabnega profitarstva. Pri nas se je svoj čas mnogo govorilo in pisalo o agrarni reformi, ki naj bi tvorila prvi korak k socializaciji gospodarstva. Danes je vse precej utihnilo o tem prevažnem vprašanju notranje državne konsolidacije, kako tudi ne, saj smo srečno zopet prišli do vladanja v znamenju militarizma. Toda ravno mi socialisti ne smemo pozabiti niti trenotek na preustroj vsega našega gospodarskega življenja. Izgovor, da sedaj ni primeren čas za take dalekosežne reforme, ker živimo še v neurejenih gospodarskih in političnih razmerah, je prazen, ker tudi v drugih državah ne žive v že popolnoma urejenih odnošajih, a so vkljub temu že pričeli z delom na tem polju, kakor n. pr. v Nemški Avstriji. V naslednjih izvajanih hočemo na kratko raztolmačiti, kako da so pričeli s socializacijo gospodarstva v Nemški Avstriji.

Na 17. seji, 21. maja t. l., narodne skupščine Nemške Avstrije je predložil kanclerjev namestnik Pink vladni načrt o socializaciji nekaterih produkcijskih panog. Načrt vlade — na katerega so pristale vse politične stranke — gre za tem, da se socializira v prvi vrsti pridobivanje najvažnejših sirovin — železa in lesa — in da socializirajo najvažnejša sredstva za proizvodnjo gonilne

sile — premog in elektriciteta. Ako razpolaga država s temi najvažnejšimi produkcijskimi viri, tedaj bo obvladala lahko tudi one industrijske panoge, ki predelavajo socializirane sirovine in ki dobivajo proizvajalno moč iz socializiranih virov sile. Torej prihajajo po tem načrtu vlade v prvi vrsti v poštev za socializacijo premogovniki, rudniki, velika železarska industrija, industrije za proizvodnjo električnega toka in gozdarstvo. S socializacijo gozdarstva se socializira hkratu tudi večina veleposestev. Poleg teh produkcijskih panog hoče vlada Nemške Avstrije tudi dve važni panogi trgovine, namreč trgovino s premogom in trgovino z lesom. To trgovino bo poverila občekoristnim družbam, tako da bo popolnoma izločena vsaka privatno kapitalistična špekulacija. Pri tem celotnem načrtu vidimo torej zaključen sistem: pridobivanje sirovin in njih predelava in izdelava se odvzame kapitalistom in se izroči družbi in državi. To je v glavnih potezah načrt za začetek socializacije gospodarstva v Nemški Avstriji. Vsak objektivni presojevalec mora odobravati ta načrt, ker tvori temelj za nadaljno socializacijo in ker izločuje v najvažnejših panogah produkcije privatni kapital in s tem tudi privatno profitarstvo.

Kdaj bomo začeli pri nas s tem prepotrebim delom? Kdaj bo prešlo naše narodno predstavništvo od neplodnih verifikacijskih debat k pozitivnemu delu za splošno korist ljudstva?

„Ljudski glas“.

Dopisi.

Ljubljana. Dne 9. t. m. se je vršil v Ljubljani sestanek odborov kr. skupine Spl. žel. org. za Jugoslavijo.

Sprejel se je predlog, da se skliče **izreden občni zbor društva**. Predsednikom je bil soglasno izvoljen sodrug Udovč Josip, odbornikom pa sodrug Julij Juhart.

Občni zbor kr. skupine Ljubljana I., se je vršil 22. maja 1919. Zboru je predsedoval sodrug Kregar, ki je podal tudi tozadevno poročilo o društvenem delovanju. Iz blagajniškega poročila posnemamo: Društveno premoženje je znašalo koncem maja 1918, 597 K 96 vin. V poročilni dobi, to je do 31. marca t. l. je imela kr. skupina 13.618 K 40 vin. dohodkov; izdatkov pa 13.213 K 93 vin. Stanje blagajne 1003 K 43 vin. Članov šteje kr. skupina 693.

Poročilu kontrole, katero se je z navdušenjem vzelo na znanje, je bil odvezan stari odbor, nakar se je izvolil soglasno naslednji odbor:

Makuc Ivan predsednik; namestnika Jernejčič Fran in Miklošič Ludovik; zapisničarja Glavanik Alojzij in Kregar Fran; blagajnika Pušnik Martin in Grebenc Fran; kontrola Kregar Josip in Šarc Peter. Odbor: Gabriel Jurij, Brus Fran, Gabrovšek Jakob, Božič Alojzij, Strašek Alojzij, Perc L., Mirič Josip, Glavan Anton, Fric Fran, Tržinar Ivan, Florjančič Ivan in Šlamberger Ivan. Zaupniki Ljubljana-Borovnica: Arta Fran in Galič Ivan; za Vrhniko: Korošec Ivan.

Izvoljeni predsednik se zahvali v imenu novega odbora in prosi, da člani ta odbor podpirajo, ker le tako je mogoče, da bode le-ta prvotno vršil sprejete dolžnosti. Sodrugi Jernejčič opozarja navzoče člane na delo, ki čaka rešitve in spodbuja k slogi in požrtvovanju za skupno stvar.

Konečno dobi besedo sodrug Golouh. Njegov krasen govor, poln mladeniške navdušenosti smo prinesli že v prejšnji številki »Železničarja«.

Navzoči vlakospremljevalci zahtevajo pravično porazdelitev službe. Da se to lahko izvrši, naj se določi 45 skupin za tovrstne in 13 skupin za osebne vlake. To naj velja začasno, dokler je ta promet. Pri zvišanem prometu se mora število teh skupin primerno zvišati. Tem skupinam načeljujejo nadsprevodniki, ob primanjkanju teh, se ima dodeliti starejše vlakovodje, katere se imenuje s 1. Julijem t. l. nadsprevodnikom. Vrstitev pri osebnih vlakih se vrši po abecednem sporedu. Preostali vlakovodje pridejo po starosti k osebnim vlakom za revizijo v poštev, mlajši pa vozijo za prtljažne mojstre.

Izposojeni skladiščni mojstri, ki opravljajo začasno to službo, naj se vrnejo k svojemu poslu na njih mesta se upokliče one sprevodnike, ki so priglasi k izpitu za vlakovodje. Sporazumno zaupniki tega osobja se prepušča, da bolelni in rekonvalescenti ostanejo dalje časa v turnusu.

Vlakospremno osobje mora imeti na postaji omarice na razpolago, kjer shranjujejo za službo potrebno obleko.

Pri vlakospremnih službah zaposleno osobje se deli: a) v nadsprevodnike; b) vlakovodje in c) stalni zavirači.

Občni zbor najodločneje protestira proti temu, da se na progi vzlac vsem pritožbam še danes niso uredila prenočišča za osobje na progi Zagreb-Sisek in da morajo spremljevalci vlakov še nadalje tam pasti uši, pa tudi druge golazni tam ne manjka. Če se nedostatnosti ne odpravi, izjavlja osobje, da odpove vsako službovanje na tej progi. Naj gospoda, kateri se čisto nič ne mudi odpraviti te škandalozne razmere, poizkusi samo nekaj noči v takih brlogih, pa se bode kmalu zganilo to uradno kljuse. Ali smo tudi tukaj že na Balkanu? Pred osmimi meseci približno so položili Božič, Romol in Lišnik izpit, pa še do danes ni rešitve. Omenjeni niti ne vedo ali so naredili s povolitnim uspehom izpit.

Zavirači Ketl, Veber in Sok so položili izpito že pred vojno in še do danes niso bili izpoklicani. Pri nadzorništvu se je interpeliralo — zaman. Direkcija ne ve nič o temu, za vruga! — kam se naj uslužbenec še obrne.

Dosti je starih zaviračev, ki so le radi tega zaostali in niso položili izpit, ker niso bili večji nemščine; zdaj pa to ne more biti vzrok. Čemu se te ljudi ne nastavi? Pokličite te ljudi k izpitu, pa ne povprašujte če so Zvezarji!

Konečno izjavlja shod, da imajo pristojni oblasti občevati izključno z zaupniki o vseh zadevah, tikajočih se tega osobja. Le tako bode mogoče narediti red.

Kompetentne oblasti naj razmišljajo o tem in naj naredijo konec nerednostim s tem, da odpravijo njih vzroke. Obljub je bilo dosedaj dovelj, treba je dejanj, če se reflektira na redni promet. Če pa to ostane le skromna želja, pa odklanjamo vsako odgovornost za razmere, katere nismo povzročili.

Prizadetl.

Na občnem zboru podružnice Spodnja Šiška dne 27. maja 1919 je bil izvoljen sledeči odbor: Kovač predsednik; Juhart podpredsednik; Glavač blagajnik; Karič Fr. namestnik; Umek zapisničar; Ceraj pl. Cerič namestnik. Odborniki: Udovč Jos., Vidavič, Baumkirchner, Babnik, Kuhelj, Grill, Klisovec, Skalar, Čižman, Mrezar, Lah, Žargar Jak., Zalta, Novak, Tuma Fr. **Zaupniki za kurilnico:** Novak Jos., Osredkar, Sattler, Košir. **Zaupniki za mlazarski oddelek:** Merjasec, Kranjc. **Za delavnico:** Wernig, Stembal. **Za vlakospremno osobje:** Cerič pl. Ceraj, Kuhelj, Mrežar, Kovač. **Za premikalno osobje:** Grill. **Za postajno osobje:** Olavač. **Za postajne delavce:** Umek, Kisovec. **Za vlakosprepevalno osobje:** Juhart, Tuma Fr., Žorga Jak., Zalta. **Za kurjače:** Merjasec, Bokšič.

Ljubljana državni kolodvor: Na državnem kolodvoru se šopiri zvezarski priganjač, predelavec M. Sorli. To zabito človeče bi že tudi rado uganjalo politiko, dasiravno od tega toliko razume, kot zajec na boben. Misli, da je le on za to poklican, rešiti Jugoslavijo. Seveda ne z delom, to prepusti že drugim. Dokler je bilo delo na predkolodvoru, mu ni zabave zmanjkalo. Bila so tam pri vrhstavnih službah brhka dekleta in — — — saj vemo. Odkar pa deklet ni več, mu primanjkuje zabave. Zato se od dolgega časa loteva enkrat enega, drugič drugega delavca. Dne 28. maja se je lotil zopet dveh mirnih delavcev. Eden teh, delavec Golob, je bil iz Kamniške proge. Napadal je »rdečkarje« na tak nesramen način, da ga je moral signalni ključavničar Keržič — tudi zvezar — opomniti, češ: »S tako agitacijo ne boš nič opravil«. Za danes naj zadostuje svarilo: »Pustite delavce mirno delati in pometajte pred lastnim pragom«.

Vrhstavnih delavci.

Vrhniko: Koliko službe morajo še železničarji na vrhniški progi opravljati, naj nam pokaže sledeče: strojevodja: 5.30 do 20.30, kurjač: 5.00 do 20.30, pomagač: 3.00 do 18.00, vlakovodja: 5.30 do 21.00, sprevodnik: 5.30 do 20.20, zavirač: 5.30 do 20.30. Prištetih moramo pa še premikanje, ki zahteva, da pridemo zjutraj prej v službo ali smo zvečer dlje časa na mestu. Ker je sedaj vpeljan osemurnik, zahtevamo tudi mi enkrat remeduro v tej zadevi.

Organizirano osobje.

Zalog: Prožni obhodniki, ki opravljajo osemurno službo na čuvajnici št. 632, so dobili 30. maja od progovzdrževalnega odseka nalogo, da morajo od 1. junija dalje severno predznamnje (Vorsignal) razsvetljevati. To delo je pa mučno za prožne obhodnike, ker oni imajo še vedno 16-urno službo, morajo obhoditi 15 km proge, vrh tega pa še

osemurno službo pri zatvornicah na čuvajnici št. 632. Tega pa gospod načelnik odseka ne vidi. Pri prometnem oddelku imajo zadosti osobja za razsvetljevanje znamenjev, ampak — tam gledajo na svoje ljudi in nakladajo drugim oddelkom deo. Pri progovzdrževalnem odseku se pa vse prevzame, ker se sploh nič ne ozira na svoje uslužbence. Hočeš, nočeš, ali pa cepni; tako je — žalostno. Vendar pa resnično. Ako pri prometnem oddelku pri 12 urnem službenem času ne morejo tega dela opravljati, mislimo da bo pri 16 urnem še težje šla. Gospodje pri obratnem nadzorništvu in progovzdrževalnem odseku pomislite, da mora prožni obhodnik 15 km proge prehoditi v vsakem vremenu — pa naj bo lepo ali grdo — toplo ali mrzlo — pa ga pustite še na čuvajnici sem in tja skakati na ljubo prometnemu vodstvu. Radi bi videli, kaj bi gospodje od prometnega oddelka rekli, ako bi se od naše strani jim kakšno delo nalagala. Gotovo bi tega ne dopustili in se z vsemi štirimi branili. Ako je že mogoče, da postaja Zalog svoje signale sama razsvetli, bo to tudi v Ljubljani mogoče.

Litija. Občni zbor podružnice Litija »Spl. žel. organizacije za Jugoslavijo« se je vršil dne 1. junija 1919. Centralo je zastopal sodr. Skobl. Izvoljen je bil sledeči odbor: Skerget Leopold, ogibni čuvaj, predsednik; Sinkovec Fran, prožni čuvaj, podpredsednik; Povšnar Viktor, ogibni čuvaj, blagajnik; Podmenik Jožef, ogibni čuvaj, zapisnik; Stojkovič Fran, ogibni čuvaj, preglednik; Tičar Ivan, ogibni čuvaj, preglednik. — Zaupniki: Za postajo Sava: Mohar, zaupnik; Flegarič, namestnik. Za postajo Kresnice: Stampar Fran, zaupnik; Martinšek Jožef, namestnik. Za progo Sava—Litija: Beber Martin, zaupnik; Mazidovšek Alojzij, namestnik. Za progo Litija—Kresnice: Kres Ignacij, zaupnik; Pavliha Fran, namestnik. Za progo Kresnice—Laze: Rovšek Anton, zaupnik; Zaman Alojzij, namestnik. Za progo in postajo Laze: Gregorič Valentin, zaupnik, Dobovšek Fran, namestnik. Za prožne čuvaje: Orel Alojzij, zaupnik; Kink Ivan, namestnik. Pobiralci mesečne članarine od postaje Laze—Kresnice sodrug Orel Alojzij; od postaje Kresnice—Litije sodr. Kres Ignacij; od Litije do Save sodr. Mazidovšek Alojzij. Vse doplise je nasloviti na sodr. Skerget Leop., ogibni čuvaj v Litiji. L.

Škofjaloka. Pri nas imamo prav finega gospoda nebodigatreba, po imenu prožni mojster Ažman. Pred kratkim časom se je še nahajal v Bohinjski Beli, ter bil potem k nam prestavljen. Vzroka za enkrat ne povemo; reči pa moramo, da bi vsak železničar imel rajši za en groš žrebljev v želodcu, kakor pa tega človeka! Bil je še pred 29. oktobrom cvetka nemčurjev in sedaj pa stresa po progi svojo neumnost, kot da bi res ne vedeli, kdo da je on. Pri nadzorovanju proge od Medvod—Kranja pa še vedno piše v službeno knjigo: revidirt. Kaj ne, da se težko pozabi? Pri razdelitvi živil se tudi posebno odlikuje. Kdaj je treba razdeljevati, ima največ opravka tam kjer ga treba ni. Predvsem zahtevamo od gospoda Ažmana, da se obnaša dostojno in ne uplje nad ubogimi ženami, katere pridejo po aprovizacijo k njemu. Če bi pa vkljub temu opominu ostali trdovratni grešnik, potem vam ne moremo pomagati. Svet bode zvedel kdo da ste.

Colje. Pred nami leži listek s sledečimi vrsticami: »Pristopajte k organizaciji. Pridobivajte novih članov od mednarodnih organizacij. V novi državi ne rabimo židov. Židje so mednarodni. Ne sme pa biti železničar. Mi služimo državi, država pa nam«. Nuga.

Ako si malo bolj ogledamo te »Zvezarje«, vidimo, da jim ni nobena reč sveta in grda dovolj, da bi se je ne posluževali zoper nas. (Namen vsvečuje sredstva. Op. uredništva). Da nas imajo za žide, se sploh ne čudimo, vsaj se poznamo! V dejanju pa »Zvezarji« vse žide prekosijo. Tu kupčujejo z raznimi praznimi sodi, obroči in drugim stvarmi. No, nam pa nekaj takega ni dano, ker si naših rok ne umažemo. Nam je poštenost čez vse. Pa še nekaj. Kaj pa gosp. tovariši vaša protekcija? Vi pravite, da mi teroriziramo — pa, primite se za nos. Vi protežirate Vaše pristaše, naše pa zapostavljate. Delujete z obljubami in terorizmom, pa vam vse skupaj nič ne pomaga. Ubili se boste sami. Le tako naprej! Kmalu Vas ne bo več; računate le še z ničlami. Toraj na svidenje ob **Vašem polomu**. Tako nam pišejo iz Celja. Uredništvu »Železničarja« pa je še nekaj več znano. Gotovi »Zvezarji« hočejo sedaj dati življenje novi organizaciji. Seveda grede iz tega stališča, da steherni železničar mora biti organiziran. Zato pa

pravijo: Veliko železničarjev je, kateri nočejo biti člani »Spl. žel. organizacije«, drugi pa nočejo biti »Zvezarji«. Od »Prometne zveze« še ne govorijo. Toraj potrebujemo eno organizacijo, katera bi bila nekako v sredi obeh. To pa je mogoče le v — glejte in strmite, pa ne smejajte se — »Narodni socialno-demokratski stranki«. Za počt! Takemu detetu dati življenje, bo sicer precej težak porod, pa — kaj hočeš? Kapital, oče vsega dobrega in vsega našega blagobitja hoče razdor, idoč vedno iz tega stališča, da samo tam, ki se dva tepeta, se tretji smeje. Toraj, — eh, ni več! Ne sme se nam pa zameriti, ako izdamo to tajnost, da je eden glavnih propagatorjev te misli tovariš Valentin Poženel, prožni mojster kamniške proge. (Šišenski sodrug dopisnik nam bo že oprostil, da smo se pregrešili proti časnikarski tajnosti. Opomba uredništva).

Živela Jugoslavija, v kateri se tako dobro službo opravlja!

Naši gospodje uradniki so si ustanovili „Zvezo“, v katero vabijo tudi zaslepljene delavce, da jim delajo stafažo in pomagajo prikrivati službene grehe, jim pomagajo s tem, da lahko opravljajo službo tako nemarno kakor vidimo to pri naslednjem slučaju:

Severni prometni urad je pravo gnezdo lenuhov. Tam se od 22. ure naprej opravlja služba le še na žimnici, ki se nahaja za aparatom. Tam guli uradnik celo noč, tako da pride popolnoma prespan iz nočne službe. Edini, ki tam službo opravlja, je pregledni čuvaj, ki nadzira ogibe in spremlja stroje, ker modri ukazi naših predstojnikov so odslovili zato namenjenega delavca.

Pri nas imamo tudi rezervno kolo nekega nadrevidenta, ki cell božji dan sicer malo dela, zato se pa večkrat izprehaja s svojo damo v smeri proti pokopališču. Ta gospod je strasten zvezar, ki kaj rad tega ali onega denuncira, ki pa ne vidi samega sebe, da je prav za prav njegovo službovanje tako važno, da bi se tudi brez njega prav lahko izhajalo.

Gospodje kontrolorji naj posvetijo že vendar enkrat v to Zvezarsko gnezdo, pa saj tega ne morejo storiti, ker bi inace morali pritisniti svoje tovariše, katere so z vso vnamo nagovarjali da se upišejo v Zvezo. Osojbe zahteva, da se ta zadeva nepristransko preišče in gospodom, ki se v javnosti hvalijo, da bi za Jugoslavijo delali tudi 36 ur službe, če bi se rdečkarji predrznili za dosego poštenega zaslužka stopiti v boj.

Uradno kljuse, zganj sel Prizadeti.

Razno.

Razpustitev poverjenstva za promet.

Po naredbi ministrstva sa obračaja kraljevstva SHS v Belgradu, št. 3512/19 od 7. maja 1919 se razpusti z 31. majem dosedanje poverjenstvo za promet ministrstva saobračaja. Z isto naredbo se podreja ravnateljstvo državne železnice v Ljubljani neposredno ministrstvu saobračaja v Belgradu, za nadzorstvo nad privatnimi železnicami v Sloveniji, osobito nad južno železnico, in za nadzorstvo avtomobilnega prometa pa se ustanavlja v Ljubljani začasni komisariat Ministrarstva Saobračaja. Komisariat začne delovati s 1. jun. t. l. ter bo izvrševal v imenu ministrstva saobračaja glede privatnih železnic vse posle ministrstva. Za komisarja je zajedno imenoval minister saobračaja svojega dosedanjega začasnega poverjenika gosp. Petra Romavh-a. — (Z razglasom te naredbe je preklicana tudi objava o ustanovitvi višjega ravnateljstva za promet v Ljubljani, Uradn. list XXVII., str. 58.).

Za dobavo vagonov. Sodrugi Anton Kristan je interveniral pri ministrskem predsedniku Stojanu Protiču, pri ministrskem podpredsedniku dr. Korošcu, pri ministru za trgovino in obrt o. Veljkoviču, da poskrbe za to, da se bodo v Slovenijo vračali vagoni, v kojih se na Hrvaško in v Zemun pošilja premog. Doslej se ni vrnilo 242 aprilskih in 529 majskih vagonov. Vsi ministri so obljubili pomoč.

Protest.

»Slovenski Narod« je prinesel obvestilo, da se bo denar, ki se je ob priliki tržaške železničarske stavke pobiral, razdelil, in sicer le med člane Zveze jugoslovanskih železničarjev, to pa radi tega, ker so socialisti delali pri pobiranju zga.

Osrednji odbor Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo protestira najodločnejše proti infamni resnici zavijajoči notici, s katero se javnosti kaže razredno zavedne železničarje kot ne-

strpneže. Odbor konstatira, da so krajevni odbori položili pole, na katere so zbrali nekaj tisočakov in jih poslali za prvo pomoč v Trst, kjer se je denar tedaj razdelil med stradajoče železničarje, ko so bili v najhujši sili. V krajih pa, kjer krajevni odbori niso razložili pol, so se pridružili akciji v pomoč, katero je organizirala Zveza. Gospodje tovariši naj le pogledajo nabiralne pole, pa bodo tam našli lepo število naših članov, ki so doprinesli svoj delež.

Zveza bi tudi tukaj rada kovala kapital za svoje nečedne namene.

Ta infamnost je vredna tistih, ki vodijo Zvezo.

Sprejem učencev v prvi razred ljubljanskih srednjih šol za šolsko leto 1919./20. Na prvi državni gimnaziji, na državni realni gimnaziji, na državni realki, na državni gimnaziji z nemškimi učnim jezikom v Ljubljani bo vpisovanje učencev za prvi razred šolskega leta 1919./20. v nedeljo, 29. junija od 9.—12. ure dopoldne. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov ob določeni uri v ravnateljstvo pisarno dotičnega zavoda in prineso s seboj krstni list, obiskovalno spričevalo zadnjega razreda ljudske šole in izpričevalo o cepljenju koz. **Zunanji učenci se zglase lahko tudi pismeno.** Sprejemni izpiti obsegajoč verouk, slovenščino in računstvo bodo v soboto, 5. julija od 8. ure dopoldne dalje.

Gonja proti socialni demokraciji gre v Sloveniji vedno bolj v klasje. »Jugoslavija« in »Narodni Socijalist« na eni strani, namreč na takozvani »napredni«, na drugi strani pa »Naša Moč«, delajo prav složno v boju zoper socialiste. Silno moramo biti nevarni tej čedni družbi, ker nam posvečajo toliko časa in prostora. »Slovenec« in »Slovenski Narod« nočeta tako pogosto nastopati proti nam, zato, da na zunaj varujeta dostojnost v političnem boju; da pa ne zaspi borba proti nam, pa pošiljata v ogenj prej omenjene liste. Mi ostajamo spričo vseh teh napadov povsem ravnodušni, ker vemo, da bomo zmagali, kadar bo prišlo do načelnega boja, kajti dobra stvar, ki jo zastopamo, ne more podleči. Sedaj se napihujejo ti gospodje kakor žabe, a ni več daleč čas, ko bodo obmolknili, ker jim bo zmanjkalo sape spričo naših jasnih načel.

Demonstracije na Dunaju. Na Dunaju je bila velika demonstracija za reformo zakonskega prava. Pred mestno hišo in parlamentom je bilo zbranih 12.000 demonstrantov, katerim so govorili Ofner, Zunger in Sever.

Protivražilcem v Čehoslovaški. »Narodni listy« poročajo: Pravosodni minister Soukup je predložil ministrskemu svetu predlog, naj se zločini oduštevajo sodijo po prekem sodu v 24. urah. V primerih obsodbe se premoženje obsojenčeve sekvestrira za tri leta.

Tramvajsko zvezo med Belgradom in Zemunom namerava otvoriti posebni konzorcij, kateremu načeljuje »Prva hrvatska hranilnica«.

Vestnik uprave.

Kdor ne prejema lista, naj ga reklamira bodisi naravnost pri upravi, bodisi pri zaupnikih, in to z navedbo natančnega naslova. Reklamacije so poštne prostje. Napisati pa se mora zunaj na ovitku: Reklamacija časopisa.

V zadevah posmrtnine in starostne odpravnine naj se nam vselej obenem z dotično vlogo pošlje tudi člansko knjižico in mrtvaški list, oziroma vpokojninsko listino, kakor je to navedeno v določbah za ta sklad. To je nujno potrebno, da se more dotično zadevo čim najhitreje rešiti. Ako imajo dotični člani že nove članske knjižice, naj se vpošlje obe knjižici (staro in novo). **Zato opozarjamo člane in funkcionarje, naj se starih knjižic nikar ne zavrže.**

Posmrtnino, oziroma odpravnino se pošilja na ravnost upravičencem, knjižice in dokumente pa se vrača skupinam, da jih po potrebnem vpisu izroče prizadetim.

Nadalje nam nekatere skupine še vedno niso plačale štampilj; naj to nemudoma store. Štampilja skupine stane 5 K 80 vin., štampilja s številko 2 K, štampilja kontrole pa 5 K 40 vin.

Skupine, ki so pozneje prejele štampilje, so obenem prejele tudi dotični račun, iz katerega so razvidne nove cene.

Spise, ki se tičejo odpošiljanja lista, posmrtnin, odpravnin, obračuni, članskega gibanja in drugo, naj se pošilja upravi Spl. žel. org. v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg 10, dopise radi shodov, intervencij, agitacije in podobno pa tajništvu Spl. žel. org. istotam. Do-

pise za objavo v listu pa se naj naslavlja na uredništvo »Železničarja«.

Posebej opozarjamo vse naše člane in zaupnike, kakor tudi druge dopisnike, da natančno in jasno naslavlajo vse svoje pošiljke, ker sicer gre več pošiljatev v izgubo, ali pa na napačen naslov. Tako na primer se je dostavilo nam namenjeno denarno pošiljatev neki tujakšnji banki na račun »Zveze«. Istotako se je izgubil dotični obračun.

Uprava.

ZA ŽELEZNIČARSKI DOM

je prispeval sodrug Blimlein 10 kron. Prej izkazanih 13.315 kron 43 vin., skupaj 13.325 kron 43 vin.

Pišite natančne naslove pri vseh pošiljках na centralo!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Kakor ljubimo svobodo, vendar ne moremo dopuščati, da osebni napadi najdejo prostor v našem listu. Radi tega bomo vse take dopise z mirno vestjo položili v koš. Natolcevanja, denunciacije, ne smemo in ne moremo trpeti.

To načelo naj velja vsem dopisnikom našega lista. Uredništvo.

Osnutek zakona o reformi zavarovanja delavcev za slučaj bolezni in nezgode, ki ga je izdelalo ministrstvo za socialno politiko v Belgradu, je dala Zveza bolniških blagajen prevesti na slovenski jezik in je izšel v tisku. Osnutek je važen zlasti za železničarje, ker jih prikrajšuje pri renti v slučaju nezgode. Podružnice, vplačevalnice in zaupniki se vabijo, da osnutek nemudoma naroče, ker je naklada zelo omejena in bo kmalu pošla. Cena broširanemu izvodu 20 K s poštino vred. Naroča se pod naslovom: Zveza bolniških blagajen v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, I. navedbe. Preštudirajte osnutek in poročajte tajništvu svoje predloge in nasvete! **Tajništvo.**

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Prožni preddelavec

vri in zanesljiv kot vodja partije, kateri ima nalogo 11 kilometrov dolgo gozdno progo brez pogreška v stanu vzdrževati, se za takojšen nastop išče. Ugodno za vpokojenega železničarja. Ponudbe prosimo na **Južnoštajersko lesno industrijo, d. z. o. z. Mislinje.**

Adalbert Kassig
Ljubljana,
Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

registrovana zadruga z omejeno zavezo, **Frančiškanska ulica št. 6.**

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. Litografija.